

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 11Co/101/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7911208885
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jarmila Čabaiová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2022:7911208885.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jarmily Čabaiovej a sudcov JUDr. Borisa Brondoša a JUDr. Martina Kolesára v spore žalobcu U. W. E., nar: XX.X.XXXX, bytom K. XXXX/X, J., zastúpeného JUDr. Petrom Jonášom, advokátom so sídlom M. R. Štefánika 2393/29, Trebišov, proti žalovanému Ing. K. G., nar. X.X.XXXX, bytom Za humnom XXX/XX, Y. E. K. - V., za účasti intervenienta na strane žalovaného: KOMUNÁLNA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, so sídlom Štefánikova 17, Bratislava, IČO: 31 595 545, zastúpeného: AK FELIX NEUPAUER & PARTNERS, so sídlom Dvořákovo nábřeží 8/A, Bratislava, IČO: 37928422, o ochranu osobnosti a náhradu škody, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Trebišov z 18. septembra 2019, č. k. 13C/107/2011-706

rozhodol:

- I. Potvrďuje rozsudok.
- II. Žalobca je povinný nahradiť žalovanému 100 % trov odvolacieho konania.
- III. Intervenientovi na strane žalovaného náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Trebišov (ďalej tiež len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) napadnutým rozsudkom zamietol žalobu a priznal žalovanému a intervenientovi proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Rozhodol tak o žalobe, ktorou sa podľa odôvodnenia napadnutého rozsudku žalobca domáhal náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 30.000,- eur spôsobenej protiprávnym zásahom do jeho osobnostných práv a náhrady škody v podobe náhrady straty na zárobku po skončení práceneschopnosti.

3. Žalobca skutkovo vystaval žalobu na tvrdení, že k neoprávnenému zásahu do jeho osobnostných práv došlo pri dopravnej nehode dňa 27.06.2008, ktorú zavinil žalovaný tak, že viedol motorové vozidlo Fiat Punto, EVČ: TV490BJ na úseku medzi obcami Slanec - Slanské Nové Mesto, kde došlo ku kolízii s osobným motorovým vozidlom žalobcu Suzuki Ignis, EVČ: TV653AY, pričom žalobca utrpel zranenia s trvalými následkami, ktorá škoda na zdraví zasiahla aj do jeho intímnej sféry. Doplnil, že ochrana práva na súkromie zahŕňa širokú ochranu intímnej sféry, vnútorného myšlienkového, či citového života človeka, jeho život v rodine vo vzťahu k inej osobe, s ktorou je v úzkom citovom, priateľskom alebo obdobnom vzťahu. Zdôraznil, že v danom prípade boli splnené všetky zákonné predpoklady vzniku nároku na náhradu škody na zdraví. Nárok na náhradu za stratu na zárobku po skončení práceneschopnosti za obdobie od 01.09.2010 do 28.02.2014 vo výške 19.290,- eur odôvodnil tým, že v čase poškodenia jeho zdravia s trvalými následkami pracoval v spoločnosti Ulma Construcción SK, s.r.o., pričom hoci jeho pracovný skončil výpoveďou zo strany zamestnávateľa podľa § 61 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce

dňom 31.08.2010, skutočným dôvodom ukončenia pracovného pomeru bolo to, že po tejto nehode nedokázal vykonávať prácu pre svoj zlý zdravotný stav. Uviedol, že bol poberateľom výsluhového dôchodku vo výške 634,- eur mesačne ako bývalý vojak z povolania a tento dôchodok poberal aj v čase, keď bol zamestnaný, pričom v zamestnaní zarobil v priemere 459,29 eura. Podaním doručeným súdu 21.01.2015 rozšíril žalobu o nárok na náhradu za stratu na zárobku po skončení práceneschopnosti - peňažný dôchodok, ktorý požadoval od 01.03.2014 do budúca vo výške 459,29 eura mesačne.

4. Súd prvej inštancie po vykonaní dokazovania na zistený skutkový stav aplikoval ustanovenia ust. § 11, § 13 ods. 1 až 3, § 100 ods. 1, 2, § 101, § 106 ods. 1 až 3, § 112 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej aj iba „OZ“), z ktorých vyvodil záver o nedôvodnosti žaloby, keď pred posúdením naplnenia podmienok pre odškodnenie majetkovej škody (straty na zárobku) a nemajetkovej ujmy, sa vysporiadal s dôvodnosťou námietky premlčania, ktorú v konaní vzniesli žalovaný a intervenient. V tomto myšlienkovom postupe vyšiel z toho, že subjektívna premlčacia doba na uplatnenie nároku na náhradu straty na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti pri škode na zdraví začala plynúť od skončenia práceneschopnosti, teda od 1.10.2008 a uplynula 1.10.2010. Z toho prvoinštančný súd ďalej vyvodil, že k premlčaniu uplatneného nároku na náhradu škody došlo uplynutím 2 - ročnej subjektívnej premlčacej doby podľa ust. § 106 ods. 1 OZ, nakoľko žaloba bola na súde podaná až dňa 22.6.2011 a tento nárok v trestnom konaní uplatnený nebol. V súvislosti s ďalším nárokom na náhradu straty na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti pri škode na zdraví - peňažným dôchodkom, ktorý žalobca požadoval od 1.3.2014 vo výške 459,29 eura mesačne, konštatoval prvoinštančný súd jeho premlčanie uplynutím 2 - ročnej subjektívnej premlčacej doby podľa ust. § 106 ods. 1 OZ z dôvodu, že táto začala plynúť dňom ukončenia práceneschopnosti žalobcu dňa 1.9.2010 (správne dňa 1.10.2008; pozn. odvolacieho súdu), kedy sa žalobca vrátil sa do práce na pôvodné pracovisko, a uplynula dňa 1.9.2012, pričom tento nárok žalobca uplatnil na súde až dňa 21.1.2015. Pokiaľ ide o nárok na zaplatenie nemajetkovej ujmy spôsobenej zásahom do jeho osobnostných práv, súd prvej inštancie dospel k záveru o jeho nepremlčaní a po vykonaní rozsiahleho dokazovania konštatoval nesplnenie zákonných podmienok pre jeho priznanie. Vyšiel z toho, že „neoprávnený zásah do osobnosti žalobcu mala predstavovať autonehoda, ktorá bola spôsobená žalovaným, čo bolo nesporne preukázané v trestnom konaní vedenom proti žalovanému, kde bol právoplatne odsúdený za prečin ublíženia na zdraví žalobcu ako poškodeného pri dopravnej nehode. Nemajetkovou ujmu má byť kompenzovaný stav spočívajúci v zhoršení zdravotného stavu žalobcu, zmene jeho spoločenského postavenia a zhoršení kvality jeho života vo všetkých oblastiach života“. Za pomoci kontrolného znaleckého dokazovania sa vysporiadal s otázkami existencie príčinnej súvislosti medzi neoprávneným zásahom do osobnostných práv žalobcu a vzniku nemajetkovej ujmy. S poukazom na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo 232/2010 z 29.6.2011 dôvodil, že žalobcovi nárok na nemajetkovú ujmu v peniazoch neprislúcha, lebo v konaní nebolo jednoznačne preukázané, že mu vznikla závažná ujma výlučne protiprávnym konaním žalovaného v súvislosti dopravnou nehodou zo dňa 27.6.2008. Argumentoval závermi kontrolného znaleckého posudku č. 11/2019 znaleckej organizácie LEGE ARTIS, s.r.o., podľa ktorých k obmedzeniu plnohodnotného prežívania života žalobcu v porovnaní s jeho životom pred úrazom došlo iba v miernom rozsahu zodpovedajúcom obmedzeniu pohyblivosti chrbtice stredne ťažkého stupňa, trvalé následky po úraze u žalobcu mali iba minimálny vplyv na obmedzenie jeho osobného, rodinného, spoločenského, kultúrneho, športového života, že jeho súčasný stav je stabilizovaný, úraz na jeho zdravotnom stave nezanechal žiadne následky z hľadiska psychiatrického ani psychologického, keď reaktívna depresívna porucha poúrazová bola iba dočasná, od 19.11.2012 žalobca psychiatra ani psychológa nenavštevuje, viac ako 7 rokov nevyhľadal psychiatra ani psychológa, neužíva žiadne lieky s tým, že poúrazové obmedzenie hybnosti chrbtice (stredne ťažkého stupňa) môže v budúcnosti akcelerovať a vekom sa zrýchliť prirodzene vyskytujúce sa degeneratívne ochorenie chrbtice a medzistavcových platničiek. Prvoinštančný súd ďalej hodnotil tiež výpovede svedkov a prihliadol i na to, že v trestnom konaní pri ukladaní trestu žalovanému bola zohľadnená určitá miera spoluzavinenia žalobcu. Poukázal na to, že intervenient žalobcovi dobrovoľne plnil všetky ním uplatnené nároky, keď žalobcovi bolo poskytnuté poistné plnenie vo výške 7.520,- eur titulom sťaženia spoločenského uplatnenia, vo výške 3.678,20 eura titulom bolestného a vo výške 640,18 eura titulom straty na zárobku počas jeho práceneschopnosti za obdobie od 30.6.2008 do 30.9.2008, čo spolu predstavuje sumu 11.838,40 eura, ktoré plnenia podľa názoru súdu pokryli skutočnú škodu vzniknutú na zdraví žalobcu. Rozhodnutie o trovách konania súd prvej inštancie odôvodnil s poukazom na ust. § 255 ods. 1 CSP plným procesným úspechom žalovaného a intervenienta na strane žalovaného v spore.

5. Proti tomuto rozsudku podal žalobca odvolanie s návrhom, aby ho odvolací súd zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. V odvolaní zotrval na svojich tvrdeniach v konaní, nestotožnil sa so závermi kontrolného znaleckého dokazovania a vytkol súdu prvej inštancie, že nevykonal ním navrhnutý dôkaz, ktorým by sa odstránili nezrovnalosti medzi znaleckými posudkami. V ďalšom podrobne popísal, aké poškodenie zdravia utrpel pri dopravnej nehode a aký tieto mali vplyv na kvalitu jeho života a prácu. Taktiež nesúhlasil so záverom prvoinštančného súdu o premlčaní jeho nároku na náhradu za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti, pričom poukázal na to, že ide o opakujúce sa plnenie. Namietal aj záver súdu prvej inštancie, podľa ktorého mu nevznikla závažná ujma a nesúhlasil s dôvodmi, pre ktoré súd prvej inštancie nepovažoval výpoveď jeho manželky za dôveryhodnú. Poukázal na rozpor medzi odôvodnením rozsudku v bode 55 a znením kontrolného znaleckého posudku. Žiadal, aby súd pri rozhodovaní o trovách konania prihliadol na dôvody umožňujúce nepriznať ich náhradu podľa § 257 CSP. Svojimi odvolacími námietkami poukazujúcimi na to, že súd prvej inštancie nevykonal ním navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, že dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a vytýkajúcimi nesprávne právne posúdenie veci, žalobca podľa posúdenia odvolacieho súdu uplatnil odvolacie dôvody podľa ust. § 365 ods. 1 písm. e), f) a h) CSP. Odvolací súd pre úplnosť poznamenáva, že v zmysle ust. § 380 ods. 2 CSP na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok, musí prihliadať, aj keď neboli v odvolacích dôvodoch uplatnené. Naproti tomu, vo vzťahu k ostatným odvolacím dôvodom, je odvolací súd podľa ust. § 380 ods. 1 CSP viazaný ich vymedzením v odvolaní, a preto na iné pochybenia súdu prvej inštancie, ktoré by mohli byť v súlade s ust. § 365 CSP dôvodom na podanie odvolania, odvolací súd pri svojom rozhodnutí o odvolaní prihliadať nemôže, aj keby takéto porušenia zistil (por. Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C.H.Beck, 2016, 1269s).

6. Žalovaný sa vo vyjadrení k odvolaniu v zásade stotožnil so skutkovými zisteniami a so spôsobom právneho posúdenia veci súdom prvej inštancie. Nesúhlasil s tvrdením žalobcu, že doplnenie znaleckého posudku vo vzťahu k záverom MUDr. J. by odstránilo nezrovnalosti medzi znaleckými posudkami. Nepovažoval za pravdivé ani tvrdenie žalobcu o zaujatosti znalcov znaleckej organizácie LEGE ARTIS. Stotožnil sa s právnym posúdením otázky premlčania nárokov žalobcu a otázky vzniku nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch prvoinštančným súdom. Konštatoval, že nároky, ktorých sa žalobca domáha formou nemajetkovej ujmy v súvislosti s tým, že bolo zasiahnuté do jeho zdravia, telesnej integrity ako aj do rodinného a súkromného života, sa uplatňujú v rámci odškodňovania bolesti poškodeného a sťaženia jeho spoločenského uplatnenia, pričom nárok na odškodnenie sťaženie spoločenského uplatnenia má povahu špeciálnej úpravy vo vzťahu k ochrane osobnosti. Doplnil, že ujmy, ktoré tvrdí žalobca, sa posudzujú a priznávajú pri odškodňovaní sťaženia spoločenského uplatnenia, pričom žalobca bol z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia už odškodnený, a teda by išlo o duplicitné uplatnenie týchto nárokov.

7. Žalobca v odvolacej replike zotrval na svojich predchádzajúcich tvrdeniach uvedených v podanom odvolaní. Opätovne poukázal na to, že súd prvej inštancie nevykonal ním navrhnutý dôkaz, ktorým by sa odstránili nezrovnalosti medzi znaleckými posudkami.

8. Žalovaný v odvolacej duplike zotrval na svojich predchádzajúcich tvrdeniach a odvolacom návrhu.

9. Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalobcu ako podané včas (§ 362 CSP), oprávnenou osobou (§§ 359 až 361 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné (§§ 355 až 358 CSP), bez nariadenia pojednávania (§385 ods. 1 a contrario CSP), v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 CSP a z hľadiska uplatnených odvolacích dôvodov a dospel k záveru, že nie je (odvolanie) dôvodné. Tento rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 9.3.2022 po predchádzajúcom oznámení miesta a času tohto procesného úkonu na úradnej tabuli a na webovej stránke tunajšieho súdu, pri zachovaní lehoty podľa ust. § 219 ods. 3 CSP.

10. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku, a preto v súlade s ust. § 387 ods. 2 CSP v odôvodnení ťažiskovo konštatuje, že dôvody, na ktorých podľa odôvodnenia napadnutého rozsudku spočíva rozhodnutie súdu prvej inštancie, považuje za vecne správne (§ 387 ods. 1 a 2 CSP) a tiež úplné z hľadiska všetkých kľúčových otázok nastolených v priebehu konania pred súdom prvej inštancie oboma procesnými stranami (§ 387 ods. 3 veta prvá CSP). Len na zdôraznenie vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia, reagujúc tým zároveň na podstatné argumenty žalobcu v odvolaní (§ 387 ods. 3 veta druhá CSP), odvolací súd dodáva:

11. Odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. f) CSP sa týka chyby v zisťovaní skutkového stavu veci spočívajúcej v tom, že skutkové zistenie, ktoré bolo podkladom pre rozhodnutie súdu prvej inštancie je nesprávne, to znamená musí ísť o skutkové zistenie, na základe ktorého vec posúdil po právnej stránke a ktoré je nesprávne, lebo nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, pričom medzi chybami skutkového zistenia a chybami právneho posúdenia je úzka vzájomná súvislosť, keďže príčinou nesprávnych (nedostatočných) skutkových zistení môže byť chybný právny názor, v dôsledku ktorého zisťoval iné skutočnosti, prípadne zisteným skutočnostiam prisudzoval iný právny význam. Skutkové zistenie nezodpovedá vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s ust. § 191 CSP, a to vzhľadom na to, že buď vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov strán nevyplývali, ani inak nevyšli počas konania najavo, alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo. Nesprávne sú i také skutkové zistenia, ktoré založil na chybnom hodnotení dôkazov. Ide o situáciu, keď je logický rozpor v hodnotení dôkazov, prípadne poznatkov, ktoré vyplývali z prednesov strán alebo, ktoré vyšli najavo inak, z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, eventuálne vierohodnosti alebo, keď výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z ust. § 191 CSP.

12. Rozsudku súdu prvej inštancie nemožno vytknúť nedostatočné zistenie skutkového stavu, ani to, že by súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov sporových strán nevyplývali, že by opomenul niektoré rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo že by v jeho hodnotení dôkazov bol logický rozpor, prípadne, že by výsledok jeho hodnotenia dôkazov nezodpovedal tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z ust. § 192, § 193, § 194, § 205 CSP, alebo že by súd prvej inštancie na zistený skutkový stav aplikoval nesprávne zákonné ustanovenia, alebo že by použité zákonné ustanovenie nesprávne vyložil. Súdu prvej inštancie v tomto smere nie je možné vytknúť žiadne pochybenie, a preto nie je ani dôvod na polemizovanie s jeho skutkovými závermi.

13. Právnym posúdením je činnosť súdu prvej inštancie, pri ktorej aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav, to znamená vyvodzuje zo skutkového zistenia, aké práva a povinnosti majú strany podľa príslušného právneho predpisu a nesprávnym právnym posúdením veci je jeho omyl pri aplikácii práva na zistený skutkový stav (skutkové zistenie), pričom o mylnú aplikáciu právnym predpisom ide vtedy, ak použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť alebo aplikoval správny predpis, ale nesprávne ho vyložil, prípadne ho na daný skutkový stav inak nesprávne aplikoval (z podradenia skutkového stavu pod právnu normu vyvodil nesprávne právne závery o právach a povinnostiach strán sporu).

14. Súd prvej inštancie na zistený skutkový stav použil správny predpis, správne ho aj vyložil a aplikoval, to znamená, z podradenia skutkového stavu pod právnu normu vyvodil správne závery o právach a povinnostiach strán sporu, na čom nič nemenia ani skutočnosti uvedené v odvolaní žalobcu. Odvolací súd na skutkové zistenia a právne normy, ktoré použil súd prvej inštancie odkazuje, rovnako ako i na správne, presvedčivé a zákonu zodpovedajúce dôvody napadnutého rozsudku vo veci samej, s ktorými sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje (§ 387 ods. 2 CSP).

15. Žalobca svojimi odvolacími námietkami ťažiskovo nastolil predmetom odvolacieho prieskumu správnosť právneho posúdenia otázky premlčania nároku na náhradu za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti a tiež otázky existencie závažnej ujmy ako jedného zo zákonných predpokladov pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Jeho odlišné nazeranie na vyššie uvedené otázky je vystavané na presvedčení, že ku škode mohlo dôjsť najskôr po skončení jeho práceneschopnosti, pričom navyše ide o nárok na mesačne sa opakujúce plnenie, z ktorého dôvodu sa premlčacia doba počíta pre každý mesiac zvlášť, preto nárok na náhradu za stratu na zárobku nie je premlčaný a pokiaľ ide o otázku splnenia zákonných predpokladov pre odškodnenie nemajetkovej ujmy, na presvedčení, že mu vznikla závažná ujma. Táto jeho predstava, ale nie je správna.

16. Súd prvej inštancie sa dostatočne a presvedčivo vysporiadal s týmito tvrdeniami žalobcu a tiež (aj napriek nesprávne uvedenému dňu ukončenia pracovnej neschopnosti žalobcu v bode 22. odôvodnenia) zrozumiteľným, presvedčivým a dostatočne odôvodneným spôsobom formuloval záver o premlčaní nároku na náhradu za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti, ako aj záver o neexistencii

závažnej ujmy ako predpokladu priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Odvolací súd na tieto závery, ktoré majú logickú postupnosť, poukazuje a v celom rozsahu sa s nimi stotožňuje.

17. Podľa § 445 OZ sa strata na zárobku, ku ktorej došlo pri škode na zdraví, uhradzuje peňažným dôchodkom; pritom sa vychádza z priemerného zárobku poškodeného, ktorý pred poškodením dosahoval.

18. Občiansky zákonník neustanovuje, čo sa poškodenému uhradzuje podľa tohto ustanovenia z titulu straty zárobku. Vyplýva to až z ďalších dvoch ustanovení Občianskeho zákonníka (§ 446 a § 447), ktoré upravujú, čo tvorí stratu zárobku počas obdobia, po ktoré poškodený poberá nemocenské podľa predpisov o nemocenskom poistení, a čo tvorí stratu zárobku počas obdobia nasledujúceho po priznaní invalidity, v ktorom poškodený poberá invalidný alebo čiastočný invalidný dôchodok, priznané podľa predpisov o sociálnom zabezpečení. Z ustanovení § 446 a § 447 teda vyplýva, že poškodený nemá voči škodcovi nárok na úhradu celej straty zárobku, ale má nárok iba na tú časť straty zárobku, ktorá nie je pokrytá dávkami nemocenského poistenia alebo sociálneho zabezpečenia.

19. Podľa § 447 OZ náhrada za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti poškodeného alebo pri invalidite sa posúdi a suma tejto náhrady sa určí rovnako ako suma úrazovej renty podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení.

20. Nárok na úrazovú rentu vzniká poškodenému v prípade poklesu schopnosti vykonávať doterajšiu prácu. Pre priznanie nároku sa vyžaduje, aby pokles pracovnej schopnosti bol väčší ako 40 %. Nárok na úrazovú rentu zaniká dňom, kedy poškodený dovŕšil dôchodkový vek alebo mu bol priznaný predčasný starobný dôchodok. Nárok na výplatu úrazovej renty však nevznikne, ak poškodený má nárok na úrazový príplatok alebo mu vznikol nárok na rehabilitačné alebo rekvalifikačné. Ak sa však poškodenému rehabilitačné alebo rekvalifikačné neposkytuje pre niektorý z dôvodov uvedených v ustanovení § 88 ods. 2 (poškodený sa nezúčastnil na rehabilitácii alebo rekvalifikácii bez vážneho dôvodu uznaného Sociálnou poisťovňou alebo sám maril priebeh rehabilitácie alebo rekvalifikácie), nezakladá to právo na výplatu úrazovej renty (Občiansky zákonník I, 2. vydání, 2019, s. 1677 - 1683: A. Dulak).

21. Subjektívna premlčacia doba na uplatnenie nároku na náhradu za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti (§ 447 OZ) začína plynúť zásadne od okamihu, kedy sa poškodený dozvedel o zárobku dosahovanom pred poškodením a po poškodení, prípadne kedy bolo vydané rozhodnutie o priznaní (nepriznaní) invalidného dôchodku a poškodený sa o ňom dozvedel. Náhrada za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti je jedným nárokom, tento nárok nemožno rozložiť na niekoľko častí, pokiaľ nenastanú nové skutočnosti. Lehota na premlčanie nároku na náhradu straty na zárobku začína plynúť najneskoršie po dni doručenia rozhodnutia o priznaní (nepriznaní) invalidného dôchodku. Nárok na náhradu za stratu na zárobku sa premlčuje ako jeden celok, nie ako nárok na jednotlivé, mesačne sa opakujúce plnenia z neho vyplývajúce, poskytované vo forme dôchodku (tzv. renty). Tento nárok možno uplatniť žalobou na súde až po tom, čo bolo príslušným orgánom vydané rozhodnutie o priznaní (nepriznaní) invalidného dôchodku a poškodený sa o ňom dozvedel (uznesenie Ústavného súdu SR z 26.7.2019, sp. zn. II. ÚS 198/2019).

22. Odvolací súd zhodne s tvrdením žalobcu uvedeným v odvolaní konštatuje, že dvojročná subjektívna premlčacia doba pri tomto nároku, ktorým sa má kompenzovať rozdiel v zárobku dosahovanom pred poškodením a po poškodení zdravia z dôvodu poklesu pracovnej schopnosti poškodeného, začala plynúť po skončení práceneschopnosti žalobcu od jeho nástupu do práce dňa 1.10.2008 (resp. najneskôr v čase splatnosti jeho mzdy za mesiac október 2008), kedy sa dozvedel o zárobku dosahovanom pred poškodením a po poškodení, a uplynula dňa 1.10.2010. Žalobca si tento nárok uplatnil na súde až dňa 22.6.2011, t.j. po uplynutí dvojročnej subjektívnej premlčacej doby.

23. Nárok na zaplatenie tzv. úrazovej renty od 1.3.2014 vo výške 459,29 eura mesačne má ten istý právny základ (ide o náhradu za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti), teda okamihom začatia plynutia dvojročnej subjektívnej premlčacej doby je takisto vedomosť žalobcu o zárobku dosahovanom pred poškodením a po poškodení (deň 1.10.2008, najneskôr deň splatnosti jeho mzdy za mesiac október 2008), pričom žalobca si tento nárok uplatnil na súde až po jej uplynutí dňa 21.1.2015.

24. Pokiaľ ide o nárok žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 30.000,- eur spôsobenej protiprávnym zásahom do jeho osobnostných práv, odvolací súd konštatuje, že právny poriadok striktné rozlišuje medzi nárokmi zo zodpovednosti za škodu a zo zodpovednosti za porušenie práva na ochranu osobnosti. Kým právo na ochranu osobnosti chráni vnútornú psychickú (morálnu) sféru fyzickej osoby pred ujmom vyvolanou priamymi (napríklad spôsobením emocionálneho šoku) alebo nepriamymi zásahmi do nej (napríklad cez prežívanie zníženia dôstojnosti v spoločnosti), zodpovednosť za škodu poskytuje ochranu pred ujmom prejavujúcou sa navonok predovšetkým (nie však výlučne) v majetkovej sfére poškodeného, včítane materiálnych dopadov ujmy na zdraví. Právo Slovenskej republiky teda spočíva na legislatívnom poňatí škody ako majetkovej ujmy, na rozdiel od práva európskeho, ktoré definuje škodu ako majetkovú alebo nemajetkovú ujmu. Práve chápanie škody v takejto šírke má významný dopad na legislatívy európskych štátov, ktoré sa postupne tomuto poňatiu prispôbujú. Ani tento trend, ktorý sa v podmienkach Slovenskej republiky nateraz prejavil len v spôsobe interpretácie vnútroštátnych noriem, však nič nemení na tom, že de lege lata sú nároky na náhradu nemateriálnej ujmy vymáhateľné nie ako náhrada škody, ktorej parametre definuje ust. § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ale cestou ochrany osobnosti podľa ust. § 11 a § 13 Občianskeho zákonníka.

25. Právo na ochranu osobnosti predstavuje inštitút, v rámci ktorého sú nedielne chránené jednotlivé čiastkové práva zabezpečujúce občianskoprávnu ochranu konkrétnych stránok osobnosti fyzickej osoby. Predmetom ochrany sú jednak nemateriálne hodnoty a stránky osobnosti človeka (meno, česť, dôstojnosť, súkromie, telesná integrita a pod.), jednak prejavy osobnej povahy (napr. podobizne, zvukové záznamy). Otázkou prípadného negatívneho dotknutia týchto čiastkových práv v rámci práva na ochranu osobnosti treba u každého z nich posudzovať samostatne.

26. Občiansky zákonník právo na ochranu osobnosti fyzickej osoby upravuje ako jednotné právo, ktorého obsahom je v občianskoprávnej oblasti zabezpečiť rešpektovanie osobnosti fyzickej osoby a jej všestranný slobodný rozvoj. Ide o zásadné rozvedenie a konkretizáciu článkov 7, 8, 10, 11, 13 a 14 Listiny základných práv a slobôd. V rámci jednotného práva na ochranu osobnosti existujúce čiastkové práva zabezpečujú občianskoprávnu ochranu jednotlivých hodnôt (stránok) osobnosti fyzickej osoby ako neoddeliteľných súčastí celkovej fyzickej a psychicko - morálnej integrity osobnosti.

27. Občianskoprávna ochrana osobnosti fyzickej osoby prichádza do úvahy iba u zásahov do osobnosti chránenej všeobecným osobnostným právom, ktoré je potrebné kvalifikovať ako neoprávnené (protiprávne). Neoprávneným je zásah do osobnosti fyzickej osoby, ktorý je v rozpore s objektívnym právom, t.j. s právnym poriadkom. Zákon neposkytuje ochranu proti akémukoľvek zásahu, ale len proti takému zásahu, ktorý je neoprávnený a ktorý je spôsobilý privodiť ujmu fyzickej osobe.

28. K vzniku občianskoprávných sankcií za nemajetkovú ujmu spôsobenú zásahom do osobnosti fyzickej osoby podľa § 13 OZ musí byť ako predpoklad zodpovednosti splnená podmienka existencie zásahu objektívne spôsobilého vyvolať nemajetkovú ujmu spočívajúcu buď v porušení alebo len ohrození osobnosti fyzickej osoby v jej fyzickej a morálnej integrite, tento zásah musí byť neoprávnený (protiprávny) a musí tu existovať príčinná súvislosť medzi zásahom a vzniknutou ujmom na chránených osobnostných právach fyzickej osoby. Nenaplnenia ktoréhokoľvek z týchto predpokladov vylučuje možnosť sankcií podľa ustanovenia § 13 OZ. Ak nemajetková ujma vzniknutá na osobnosti fyzickej osoby môže byť zmiernená niektorou z foriem morálneho zadosťučinenia podľa ust. § 13 OZ, je potrebné zvoliť takú jeho formu, ktorá je podľa okolností každého konkrétneho prípadu primeraná a postačujúca k relatívnej sanácii nemajetkovej ujmy vzniknutej neoprávneným zásahom, a ktorá tak súčasne bude aj účinná (obdobne pozri Karel Knap, Jiří Švestka a kol.: Ochrana osobnosti podľa občianskeho práva, Linde Praha, s 2004, str. 163 a 180 nasl.).

29. Fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie (§ 13 ods. 1 OZ). Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch (§ 13 ods. 2 OZ), ktorej sa žalobca domáha aj v prejednávanej veci. Výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Dôvody priznania náhrady sú v tomto ustanovení uvedené len demonštratívne. Zákon tu ustanovuje jedinú podmienku priznania

náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorá je splnená vtedy, keď sa nemateriálne zadosťučinenie nezdá postačujúce (§ 13 ods. 3 OZ).

30. Dôsledkom každého neoprávneného zásahu do práv chránených ustanovením § 11 OZ je určitá ujma. Z hľadiska intenzity zásahu, okolností, za ktorých k nemu došlo a stupňa negatívnych dôsledkov dopadu zásahu na chránené práva sa v praxi môžu vyskytnúť ujmy, ktoré svojou povahou alebo stupňom závažnosti: a) neopodstatňujú ani nemateriálnu ani materiálnu satisfakciu, b) opodstatňujú (len) nemateriálnu satisfakciu, c) opodstatňujú tak nemateriálnu, ako aj materiálnu satisfakciu.

31. Podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch (t.j. materiálnej satisfakcie) je vždy - v závislosti na individuálnych okolnostiach daného prípadu - existencia závažnej ujmy. Za závažnú ujmu treba podľa právneho názoru súdu považovať ujmu, ktorú fyzická osoba vzhľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, intenzitu zásahu, jeho trvanie alebo dopad a dôsledky považuje za ujmu značnú. Pritom však nie sú rozhodujúce jej subjektívne pocity, ale objektívne hľadisko, teda to, či by predmetnú ujmu takto v danom mieste a čase (v tej istej situácii, prípadne spoločenskom postavení a pod.) vnímala aj každá iná fyzická osoba (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 29. júna 2011, sp. zn. 4Cdo 232/2010).

32. Názor, podľa ktorého rámec špeciálnej úpravy odškodnenia ujmy na zdraví fyzickej osoby zahŕňa v sebe aj ochranu dôstojnosti osoby dotknutej neoprávneným zásahom i práva na súkromný a rodinný život, nemá oporu v platnej právnej úprave odškodnenia ujmy na zdraví. Z ustanovení zákona č. 437/2004 Z.z. vyplýva, že zmyslom náhrady za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia je poskytnúť peňažnú náhradu za ujmu spôsobenú zásahom do telesnej integrity fyzickej osoby. Z nich, ani zo zásad na hodnotenie bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia, ale ani zo sadzieb bodového ohodnotenia nie je možné vyvodiť, že by sa náhrada za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia poskytovali za ujmu, ktorá sa premieňa do psychickej sféry fyzickej osoby a do jej postavenia v spoločnosti (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 28. mája 2014, sp. zn. 7Cdo 65/2013).

33. Ustanovenie § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého výšku náhrady nemajetkovej ujmy súd určí s prihliadnutím na závažnosť vznikutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, predstavujúce právny rámec pre priznanie zadosťučinenia za nemajetkovú ujmu spôsobenú zásahom do práv na ochranu osobnosti fyzickej osoby, je právnou normou s relatívne neurčitou hypotézou. Hypotéza v tejto norme teda nie je stanovená priamo, ale je prenechané na súd, aby ju podľa svojej úvahy v každom jednotlivom prípade sám zo širokého a vopred neobmedzeného okruhu okolností vymedzil. Pri posudzovaní nárokov na zadosťučinenie za nemajetkovú ujmu treba mať na zreteli, že vznik nemajetkovej ujmy spravidla nemožno dokazovať, pretože prakticky ide o stav mysli poškodenej osoby. Ide o utrpenie na tých nehmotných hodnotách, ktoré sa dotýkajú morálnej integrity poškodenej osoby - predovšetkým jej dôstojnosť, česť, dobrá povesť, ale aj iné hodnoty, ktoré sa spravidla premietajú vo vnútornom živote človeka, napríklad tiež sloboda, rodinný život a pod. (por. napr. rozsudok NS ČR sp. zn. 30 Cdo 3731/2011 z 27.6.2012). Nemajetková ujma je teda kategóriou čisto subjektívnou, ktorú je možné preukázať iba so značnými obtiažami, a preto vo svojej podstate súd neposudzuje formu a rozsah odškodnenia podľa toho, ako sa poškodený cítil, ale či mal vzhľadom na všetky okolnosti dôvod cítiť sa byť na nehmotných hodnotách poškodený. Ide o psychickú kategóriu, ktorej hĺbka a rozsah sú ako rozhodné skutočnosti náročne preukázateľné. Aj preto by tiež bolo nadbytočné zisťovať ich prostredníctvom výsluchu účastníka (por. napr. uznesenie NS ČR sp. zn. 30 Cdo 3007/2010 z 31.8.2011). Tieto úvahy v konečnom dôsledku v právnej praxi vyústili do záveru, že vznik nemajetkovej ujmy nie je potrebné dokazovať v situáciách, kedy je zjavné, že by rovnakú ujmu utrpela akákoľvek osoba, ktorá by bola danou skutočnosťou postihnutá a šlo by teda o notoriu, ktorú dokazovať netreba (por. napr. rozsudok NS ČR sp. zn. 30 Cdo 2555/2010 zo dňa 15.3.2012). Napokon je potrebné v úvahách ohľadne formy a výšky odškodnenia nemajetkovej ujmy mať na zreteli tiež, že odškodnenie by sa nemalo bez zjavných a podstatných skutkových odlišností konkrétneho prípadu podstatne odchyľovať od zadosťučinenia priznaného v skutkovo obdobných prípadoch (por. napr. rozsudok NS ČR sp. zn. 30 Cdo 2813/2011 z 27.6.2012, nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 288/2017 z 5. decembra 2017).

34. Pre úspešnosť pri uplatňovaní nároku na ochranu osobnosti podľa § 13 OZ v prípade, keď žalovaný neoprávnené (protiprávne) zasiahol do osobnostných práv pozostalých zavinení dopravnou nehodou, pri ktorej zahynul ich blízky príbuzný, nie je zásadne nutné, aby konanie samej dotknutej osoby (nebohého

syna a brata žalobcov) muselo byť po právnej stránke bezzávadné. V súlade s ust. § 13 ods. 1 OZ na to, aby oprávnená osoba (v preskúvanom prípade žalobca) mala právo domáhať sa ochrany osobnosti, sa vyžaduje a zároveň stačí, aby išlo o neoprávnený (protiprávny) zásah do práv na ochranu osobnosti. V prípade existencie takéhoto neoprávneného zásahu ide potom o objektívnu zodpovednosť, bez ohľadu na zavinenie. Správanie samej dotknutej osoby pri neoprávnenom zásahu sa stáva právne významným až pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch (§ 13 ods. 2 OZ), ktorú výšku určuje súd podľa závažnosti ujmy a podľa okolností, za ktorých k porušeniu práva došlo (§ 13 ods. 3 OZ). Týmito okolnosťami sú nielen okolnosti na strane samotného škodcu - v preskúvanom prípade žalovaného, ale súčasne sú to aj okolnosti na strane dotknutej osoby - v preskúvanom prípade žalobcu (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 27.10.2010, sp. zn. 1Cdo 77/2009).

35. Ako už uviedol odvolací súd, v odôvodnení napadnutého rozsudku súd prvej inštancie jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom dal odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu a dostatočným spôsobom sa vysporiadal s argumentáciou strán týkajúcou sa skutkovej a právnej stránky rozhodovanej veci.

36. Na vecnej správnosti napadnutého rozsudku nič nemení ani podané odvolanie, v ktorom žalobca opakovane uvádza skutočnosti a argumenty ním prednesené už v konaní pred súdom prvej inštancie, ktoré súd prvej inštancie celkom správne vyhodnotil ako nedôvodné, resp. vo vzťahu k nároku na náhradu straty na zárobku po skončení práceneschopnosti ich považoval vzhľadom na záver o jeho premlčaní za právne irelevantné, keďže v tejto časti nebol povinný vykonať žalobcom navrhnuté dôkazy, ktoré smerovali k posúdeniu dôvodnosti nároku na náhradu straty na zárobku po vecnej stránke, pričom v otázke posúdenia namietaného premlčania tohto nároku vykonanie týchto dôkazov, resp. skutočností, ktoré mali byť dôkazmi preukázané, nebolo pre posúdenie veci relevantné (právne významné) a potrebné. Úspešné uplatnenie námietky premlčania totiž samo o sebe i bez ďalšieho vylučuje dôvodnosť podania žaloby, a preto činí dokazovanie, hodnotenie dôkazov i právne posudzovanie veci z pohľadu splnenia zákonných predpokladov pre vznik zodpovednosti za škodu (a výšky uplatneného nároku), v spore nadbytočným. Podľa posúdenia odvolacieho súdu skutočnosti, ktoré žalobca uviedol v podanom odvolaní, neodôvodňujú prijať rozhodnutie v danom spore v jeho prospech, nakoľko je potrebné súhlasiť so záverom súdu prvej inštancie, že v konaní nebolo jednoznačne preukázané, aby protiprávnym konaním žalovaného v príčinnej súvislosti s dopravnou nehodou zo dňa 27.6.2008 došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv žalobcu, zvlášť do jeho práva na súkromie, rodinný život, zdravie, duševnú a telesnú integritu v takom rozsahu a intenzite, ktoré by odôvodňovali priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch.

37. Pokiaľ žalobca v odvolaní namietal spochybnenie súdom prvej inštancie objektívnosti svedeckej výpovede jeho manželky na základe ich rodinného vzťahu, odvolací súd konštatuje, že vierohodnosť jej výpovede (pokiaľ ide o tvrdenú intenzitu zásahu do osobnostných práv žalobcu spôsobilého vyvolať závažnú ujmu, ktorá by bola odškodniteľná peniazmi) spochybňovali aj iné, objektívne zdokumentované skutočnosti a dôkazy (napr. znalecký posudok znalca MUDr. Radoslava Morochoviča, PhD., kontrolný znalecký posudok č. 11/2019 znaleckej organizácie LEGE ARTIS, s.r.o.). Takisto svedeckými výpoveďami ostatných svedkov nebol jednoznačne a nespochybniteľne preukázaný vznik závažnej ujmy na osobnostných právach žalobcu.

38. Pokiaľ ide o odvoláciu námietku žalobcu týkajúcu sa nevykonania ním navrhnutých dôkazov potrebných na zistenie rozhodujúcich skutočností a postupu súdu prvej inštancie, keď nezaslal jeho vyjadrenie zo dňa 6.5.2019 súdnemu znalcovi s tým, aby sa k nemu písomne vyjadril a zároveň s požiadavkou na doplnenie znaleckého posudku o vysvetlenie svojich záverov, ktorými sa odchyľil od záverov súdneho znalca MUDr. Juliána Tkáča, ktorou (námietkou) žalobca uplatnil odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. e) CSP, odvolací súd konštatuje, že súd nie je povinný vykonať všetky dôkazy, ktoré strany sporu navrhnu. Súd prvej inštancie vykonanie žalobcom navrhovaných dôkazov nepovažoval za potrebné pre rozhodnutie o veci s poukazom na už v spore vykonané dokazovanie, najmä na závery v poradí tretieho (kontrolného) znaleckého posudku znaleckej organizácie. Žalobca zaslal súdu prvej inštancie otázky, ktoré mali byť predmetom kontrolného znaleckého dokazovania a znalec k nim v posudku zaujal stanovisko odlišné od záverov znaleckého posudku MUDr. Tkáča. Aj podľa názoru odvolacieho súdu by prípadné doplnenie znaleckého posudku vo vzťahu k záverom MUDr. Tkáča neodstránilo nezrovnalosti medzi znaleckými posudkami v otázkach, ktoré navrhol zodpovedať

žalobca. V neposlednom rade je potrebné konštatovať, že skutočnosti, ku ktorým sa mali vyjadrovať znalci, mohol posudzovať výlučne iba súd v rámci svojej úvahy o výške náhrady nemajetkovej ujmy. Odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. e) CSP preto v prejednávanej veci nie je daný.

39. Žalovaný napadol aj výrok rozsudku o trovách konania s návrhom, aby ho odvolací súd zmenil tak, že stranám náhradu trov konania neprizná, a to z dôvodov hodných osobitného zreteľa, keďže „žije iba z dôchodku, nevie sa zamestnať a v manželstve má už i tak veľmi zlé vzťahy“.

40. Podľa ust. § 257 CSP výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

41. Citované ustanovenie zákona umožňuje súdu nepriznať nárok na náhradu trov konania strane sporu, ktorej inak tento nárok patrí. Aplikácia citovaného ustanovenia zákona pri rozhodovaní o náhrade trov konania prichádza do úvahy v prípadoch, keď sú kumulatívne splnené dve podmienky: jedná sa o dôvody hodné osobitného zreteľa a ide o výnimočné okolnosti. Dôvody hodné osobitného zreteľa, ani výnimočné okolnosti pritom zákon bližšie nedefinuje, ale výklad ponecháva na súdnu prax. K dôvodom hodným osobitného zreteľa možno však zahrnúť neprimeranú tvrdosť, podiel oboch strán na vzniku a priebehu sporu, povahu a okolnosti sporu, zložitnosť doposiaľ neriešenej právnej problematiky, zložitnosť prípadov výkladu medzinárodnej zmluvy, osobitné pomery strany sporu, či nízky príjem (por. Števec, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C.H.Beck, 2016, 1540s, str. 942).

42. Žalobca vidí dôvod aplikovateľnosti ust. § 257 CSP na rozhodnutie o trovách konania iba vo svojich pomeroch (osobných, zárobkových a majetkových).

43. Odvolací súd konštatuje, že len samotné tvrdenie žalobcu o jeho nepriaznivých sociálnych pomeroch bez ďalšieho kritéria výnimočnosti a mimoriadnosti, naplnenie ktorých je pre použitie moderačného oprávnenia pri rozhodovaní o trovách konania nevyhnutne potrebné, rozhodne nenapĺňa. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na výstižný záver, formulovaný Ústavným súdom Českej republiky v náleze sp. zn. I.ÚS 2862/07 zo dňa 5.11.2008, v zmysle ktorého ust. § 150 O.s.p. (pozn. odvolacieho súdu: obdobne § 257 C.s.p.) neslúži na zmierňovanie majetkových rozdielov medzi procesnými stranami, ale na riešenie situácie, v ktorej je nespravodlivé, aby ten, kto dôvodne hájil svoje porušené alebo ohrozené práva alebo právom chránené záujmy, obdržal náhradu nákladov, ktoré pri tejto činnosti účelne vynaložil. Z tohto pohľadu k stavu nepriaznivej sociálnej situácie strany, ktorá v súdnej praxi nie je nijak ojedinelá a už vôbec nie výnimočná, musí pristúpiť aj iná okolnosť, ktorá či už sama alebo v spojení so sociálnou situáciou navodí taký mimoriadny stav, kedy by bolo nespravodlivé, aby strana, ktorá neúspešne uplatňovala alebo bránila právo, musela nahradiť trovy protistrane, alebo, ako už bolo zmienené, aby za daných okolností úspešná strana obdržala náhradu vynaložených nákladov konania. Nepriaznivá sociálna situácia sama o sebe nepredstavuje univerzálny ani automaticky uplatniteľný dôvod pre nepriznanie náhrady trov konania nie len čo do výnimočnosti ale ani čo do spravodlivého usporiadania pomerov. Akiste totiž len nemajetnosť žalobcu nebude dôvodom pre nepriznanie náhrady trov konania úspešnému žalovanému v prípade, ak si takýto stav žalobca privodil úmyselne alebo neospravedliteľnou nebanlivosťou a zrejme nie je potrebné bližšie zdôvodňovať ani postoj, že takýto ohľad by nebolo spravodlivé brať ani na šikanózne žaloby či bezhlavo uplatňované nároky, či už z hľadiska obsahu žaloby alebo žalovaných subjektov. Z toho teda vyplýva, že len skutočnosť nepriaznivej sociálnej situácie, pokiaľ by ju žalobca aj preukázal, pre záver o aplikovateľnosti ust. § 257 CSP na rozhodnutie o trovách konania, nepostačuje. Je nevyhnutne potrebné poznať tiež ďalšie fakty týkajúce sa ich osobných, zárobkových a majetkových pomerov, dôvodov, pre ktoré sa v tvrdenej sociálnej situácii ocitli a aj širšie okolnosti prípadu, v rozsahu nevyhnutnom pre záver o mimoriadnosti posudzovanej veci a aj pre vylúčenie prvkov účelovosti, zjavného zneužívania práv alebo zrejmej procesnej nezodpovednosti. Takéto skutočnosti ale žalobca ani len netvrdil. Odvolaciemu súdu sa žiada pre úplnosť poznamenať, že žalobca sa i v odvolacom konaní obmedzil len na strohé konštatovanie svojho nepriaznivého sociálneho statusu, bez toho, aby svoje osobné, zárobkové a majetkové pomery konkretizoval a zdokladoval. Zároveň ani v odvolacom konaní neuviedol takú skutočnosť, vo svetle ktorej by priznanie náhrady trov konania úspešnému žalovanému a intervenientovi na jeho strane bolo nespravodlivé.

44. Riadiac sa týmito úvahami odvolací súd dospel k záveru, že právo na náhradu trov konania v danom prípade vzniklo strane žalovanej a že v okolnostiach prípadu dôvody opodstatňujúce dosiahnutie

spravodlivého a morálneho usporiadania procesného vzťahu strán výnimočnou moderáciou nároku na náhradu trov konania podľa ust. § 257 CSP nie sú dané.

45. Vzhľadom na uvedené odvolací súd dospel k záveru, že uplatnené odvolacie dôvody podľa ust. § 365 ods. 1 písm. e), f) a h) CSP v prejednávanej veci neboli preukázané a odvolanie podané žalobcom nie je dôvodné, a preto napadnutý rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby, ako aj v súvisiacom výroku o trovách prvoinštančného konania, ako vecne správny podľa ust. § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil.

46. O nároku strán na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ust. § 396 ods. 1, § 255 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní mali žalovaný a intervenient na strane žalovaného plný procesný úspech, avšak intervenientovi na strane žalovaného žiadne trovy preukázateľne nevznikli, preto odvolací súd uložil žalobcovi povinnosť nahradiť žalovanému 100% trov odvolacieho konania a intervenientovi na strane žalovaného náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

47. Toto rozhodnutie prijal senát krajského súdu pomerov hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné (§ 355 CSP).

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak: a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP). Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak: a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1, 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP). Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP). Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1, 2 CSP). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Táto povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa,

osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a procesnej obrany, okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP)